

Ministru prezidentes biroja skaidrojums par valdības pieņemto lēmumu

Valdība 2023. gadā pieņēma īstermiņa politisku lēmumu, balstoties uz Zemkopības ministrijas kā par meža nozari atbildīgās ministrijas sniegto informāciju par nepieciešamību novērst Latvijas kokrūpniecības nozares konkurētspējas apdraudējumu. Valdība šo lēmumu pieņēma vienbalsīgi, bez neviena ministra iebilduma.

Zemkopības ministrijas atbildība

Zemkopības ministrija ir vienīgā AS “Latvijas valsts meži” kapitāla daļu turētāja, kas pilnībā atbild par kapitālsabiedrības pārvaldību, kā arī ieceļ LVM padomi. Lēmuma pieņemšanas brīdī valdība uzticējās Zemkopības ministrijas sniegtajai ekspertīzei par tūlītēji risināmu situāciju nozarē.

Nepilnīga informācija valdībai

Šobrīd diemžēl ir atklājies, ka Zemkopības ministrija sniegusi nepilnīgu un, iespējams, maldinošu informāciju valdības locekļiem par situāciju nozarē. Vienlaikus tas pats par sevi nedod vispārēju pamatu secinājumam, ka valdībai nebūtu tiesiska vai politiska pamata pieņemt šāda veida lēmumus krīzes vai apdraudējuma situācijā nozarē.

Lēmuma īstenošana praksē

Pamatojoties uz šo lēmumu, 2024. gadā LVM bija jāpiemēro citi cenu noteikšanas principi egles un priedes II šķiras zāģbaļķu ilgāka termiņa līgumiem. Lēmuma darbības termiņu valdība ierobežoja līdz 2025. gada maijam, pēc kura LVM kokmateriālu izsoles īstenoja atbilstoši vispārējai kapitālsabiedrības praksei, vairs nevadoties pēc nozares apdraudējuma situācijas risinājuma.

Dienesta pārbaudes secinājumi

Pamatojoties uz publiski izskanējušām bažām, 2025. gada decembrī valdība izveidoja dienesta pārbaudes komisiju. Tā šā gada sākumā secināja, ka Zemkopības ministrijas 2023. gadā sagatavotais informatīvais ziņojums bija nekvalitatīvs, tajā sniegtā informācija bija vienpusēja un ministrija nebija veikusi visaptverošu analīzi. Dienesta pārbaudes komisijas konstatētā informācija nosūtīta Ģenerālprokuratūrai un Valsts kontrolei.

Izvērtējums par lēmumu atcelšanu

Ņemot vērā publiski izskanējušās bažas un Ģenerālprokuratūras uzsākto kriminālprocesu, šā gada martā Ministru prezidente uzdeva Zemkopības ministrijai izvērtēt iespēju atcelt 2023. un 2024. gadā pieņemtos Ministru kabineta lēmumus par kokrūpniecības nozares atbalstu. Zemkopības ministrija, veicot šo izvērtējumu, atbildēja, ka nesaskata šo lēmumu atcelšanas jēgu un mērķi.

Ministra atbrīvošana no amata

Pagājušajā nedēļā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs Ģenerālprokuratūras uzdevumā veica procesuālās darbības uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, tostarp arī saistībā ar zemkopības ministru Armandu Krauzi. Ministru prezidente, balstoties uz

publiski izskanējušo informāciju, atbrīvoja A. Krauzi no zemkopības ministra amata, uzsverot, ka nevar tolerēt jebkādu aizdomu ēnu pār valdības locekļiem.

Priekšlikumi valsts kapitālsabiedrību pārvaldības uzlabošanai

Lai uzlabotu lielo valsts kapitālsabiedrību pārvaldību, Ministru prezidente šā gada 12. februārī Saeimā iesniedza priekšlikumu, ka lielas valsts kapitālsabiedrības, piemēram, LVM, nedrīkst atrasties tikai vienas ministrijas pārraudzībā, bet to uzraudzībā jāiesaista vairākas ministrijas. Saeima, 30. aprīlī izskatot likuma grozījumus 2. lasījumā, šo priekšlikumu noraidīja.

Valsts kancelejas rosinātie grozījumi

Arī Valsts kanceleja ir ierosinājusi grozījumus likumā, kas Saeimā tiek skatīti pirms 3. lasījuma un paredz vairākus risinājumus valsts kapitālsabiedrību pārvaldības uzlabošanai. Šie grozījumi paredz risinājumus, lai novērstu Valsts kontroles iepriekš konstatētās nepilnības arī citās kapitālsabiedrībās.